

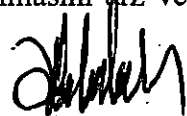
TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 5619
Tarih : 24.05.2024

10/1435

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Yaşam hakkı insanın en temel hakkıdır. Doğumla başlayıp ölüm ile biten bu hakkın devlet tarafından korunması gerektiği yasalarla da belirtilmektedir. Kendi yurttaşını korumakla yükümlü olan devlet organları devlet kurumlarında yaşanan şüpheli ölümlere karşı önlem almamakta ve sessiz kalmaktadır. Bu nedenle son yıllarda cezaevlerinde, öğrenci yurtlarında kadınlara ilişkin yaşanan şüpheli ölümlerin ve bu kurumlarda yaşatılan her türlü şiddetin tüm yönleriyle araştırılması, gerekli tedbirlerin alınması, şüpheli ölümlerin yaşandığı kurumlara yönelik gerekli inceleme ve soruşturmaların başlatılması amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis araştırılması açılmasını arz ve talep ederiz.24.05.2024

Gülderen VARLI

Van Milletvekili

GEREKÇE ÖZETİ

Türkiye'de artan şiddet hali, yaşanan ekonomik kriz, her alanda yurttaşların maruz kaldığı sözel, psikolojik, fiziksel, sanal şiddet ve nefret söylemleri telafisi imkânsız sonuçlar doğurmaktadır. Devlet kurumları başta olmak üzere, insan yaşamını tehdit eden ihmallerin yaşanması ve cezasız kalması yaşam hakkı ihlallerini artırmaktadır. Her gün birden fazla yaşanan şüpheli kadın cinayetlerinin önünü alamayan yetkili kurumlar, cezaevlerinde ve öğrenci yurtlarında yaşanan şüpheli ölümlere ilişkin etkin soruşturma yürütememektedir.

Kadınları, mahpusları, öğrencileri ve yurttaşları koruyan yasalar etkin yürütülmediği gibi uygulanan cezasızlık politikaları ile şüpheli ölümlere neden olan kurum ve failler korunmaktadır. İstanbul Sözleşmesi'nin usulüne aykırı bir biçimde Cumhurbaşkanı kararı ile feshedilmesi, şiddete uğrayan veya şiddete uğrama tehlikesi bulunan kadınların, çocukların, aile bireylerinin ve tek taraflı ısrarlı takip mağdurları olan kişilerin korunması ve bu kişilere yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla alınacak tedbirleri düzenleyen 6284 sayılı kanunun işlevsizleştirmektedir.

GEREKÇE

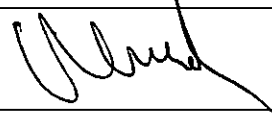
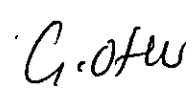
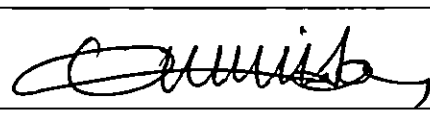
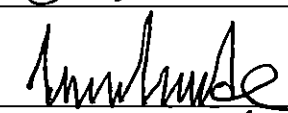
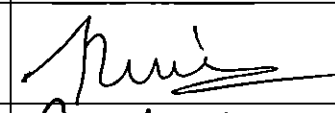
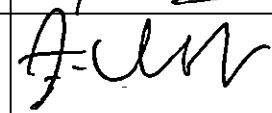
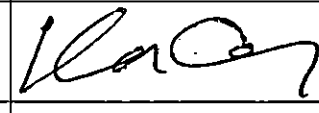
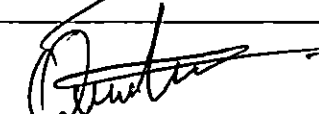
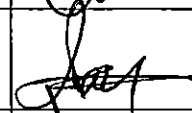
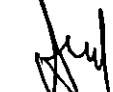
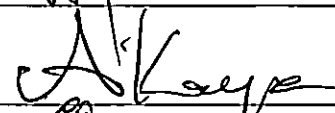
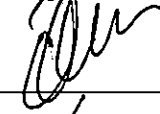
Kadın kazanımlarının hedef haline geldiği ve erkek şiddetinin cezasızlık politikalarıyla görmezden gelindiği Türkiye de Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu (KCDP) 2023 raporuna göre; 315 kadın, erkekler tarafından öldürülmüş, 248 kadın ise şüpheli şekilde yaşamını yitirmiştir. 2024 Nisan ayında 32 kadın erkekler tarafından öldürülürken 13 kadın şüpheli bir şekilde yaşamını yitirmiştir. Yaşanılan bu ölümler cezasızlık politikalarıyla her alanda meşrulaştırılan şiddetin ürünüdür. Kadın cinayetleri ile beraber cezaevlerinde ve KYK yurtlarında yaşanan şüpheli ölümler kamu kurumlarının da erkek egemen anlayışı ile yönetildiğini göstermektedir.

Cezaevlerinde yaşanan şüpheli ölümler; yaşanan hak ihlalleri, yaşam hakkı ihlalleri ve hasta mahpusların yaşadığı sağlık hakkı ihlalleri ile beraber artmaktadır. Yaşanan ölümlere ilişkin sarf edilen sözler ve uygulamada yer alan tutumlar var olan şiddeti gözler önüne sermektedir. Siyasi mahpuslara yönelik İdari Gözlem Kurulu ve ATK raporları şiddetin bir başka faktörünü oluşturmaktadır. En son 12 Mayıs 2024 tarihinde Van F Tipi Yüksek Güvenlikli Cezaevinde tekli hücrede tutulan 20 yaşındaki Reber Soydan şüpheli bir şekilde yaşamını yitirmiştir. Kandıra cezaevinde 9 Aralık 2021 tarihinde cezaevi tarafından şüpheli bir şekilde yaşamını yitirdiği açıklanan Garibe Gezer'de hücrede kalıyordu. Ölümünden sonra basına yansıyan şiddet görüntülerine rağmen Garibe Gezer'in şüpheli ölümü hala aydınlatılmamıştır. Bunlarla beraber ağır hasta mahpusların yaşamını yitirmesine birkaç ay kala tahliye edilmeleri yaşam hakkı ihlali ile beraber insan yaşamına ve bedenine uygulanan şiddetin göstergesidir.

Türkiye'de şiddetin ve şüpheli ölümlerin kendini var ettiği bir diğer alan ise KYK yurtlarıdır. Son yıllarda öğrencilerin yaşadığı sorunlar kamuoyu tarafından da bilinmektedir. Barınmıyoruz, geçinemiyoruz, özgürlük alanlarımız daraltılıyor diyen öğrencilerin sorunları yetkili merciler tarafından görülmemekte ve duyulmamaktadır. Duyulmayan sesler ve alınmayan önlemlerle beraber ülkenin geleceği olan gençler şüpheli bir şekilde yaşamdan koparılmaktadır. Öğrenci yurtlarında yaşanan şüpheli ölümlerle beraber ihmal sonucunda öğrenciler yaşamını yitirmektedir.

Son bir haftada Van'da KYK'ye bağlı Süleyman Şah Öğrenci Yurdunda kalan Y.B, Kırıkkale Üniversitesi Öğrencisi E.S.K, Bartın'da KYK'ye bağlı Hacı İbrahim Paşa Kız Öğrenci Yurdunda kalan İ.E şüpheli bir şekilde yaşamını yitirdiği basına da yansımıştır.

Devlet kurumlarında yaşanan şiddet olaylarının, gençleri baskı altında tutan ve umutsuzluğa sürükleyen tutum ve söylemlerin, kadınları ve yurttaşları hedef haline getiren yetkili kurum ve kişilerin sarf ettiği şiddet ve nefret söylemlerinin, ekonomik krizin yarattığı şiddetin toplum üzerindeki etkisinin araştırılması, siyasi mahpuslara, öğrencilere ve kadınlara karşı işlenen suçların ve şiddetin önlenmesi, üç alanda yaşanan şüpheli ölümlerin araştırılması ve faillerinin bulunup cezalandırılmasına yönelik adımların atılması amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis araştırma komisyonunun kurulması elzemdir.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	
3	MAHMUT DİNDAR	VAN	
4	NEJLA DEMİR	AĞRI	
5	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
6	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
7	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
9	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI	BATMAN	
10	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
11	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
12	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
13	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	
14	YILMAZ HUN	İĞDIR	
15	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
16	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
17	ALİ BOZAN	MERSİN	
18	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
19	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
20	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	